

razvijalo notranjo kakovost človeške osebnosti in medčloveškega sožitja. Čedalje večji delež starih ljudi ter njihova ozaveščenost o potrebah po medgeneracijskem sožitju, po doživljanju smisla starosti in oskrbi v onemoglosti postavlja vse generacije pred neizbežno nalogo, da ustvarjalne sile usmerijo v razvoj teh področij človeškega bivanja. Zato se bodo v naslednjih desetletjih staranja prebivalstva na svetu razvijale nove možnosti za celostno osebnostno rast človeka ter za kakovostno vsakdanje sožitje v medčloveških odnosih in razmerjih s podobno intenzivnostjo, kot se je razvijal materialni standard v letih med 1960 in 2000. Če razvoj ne bi šel v smer človeške in sožitne kakovosti, bi se ob staranju zahtevnih generacij, rojenih po 2. svetovni vojni, in ob nakopičenih možnostih uničevalnega orožja in socialnih manipulacij zlahka sprožila njegova alternativa, ki bi bila neprimerno hujša, kot so bile vse grozote vojn in diktatur v 20. stoletju. Staranje prebivalstva je torej eden od največjih razvojnih izzivov človeštva za celostni napredek.

J. Ramovš

GERONTEHNOLOGIJA

angleško: *gerontechnology*

špansko: *la Gerontotecnología*

nemško: *die Gerontechnologie*

Gerontechnologija je interdisciplinarno akademsko in profesionalno področje, ki združuje gerontologijo in tehnologijo – gre torej za razvoj in uporabo tehnologij, ki pomagajo premagovati starostne ovire ali prispevajo h kakovosti staranja in starosti.

Ljudje so si v starosti od nekdaj pomagali s pripomočki, najbolj značilna je bila oporna palica. Danes je gerontechnologija novo raziskovalno področje, ki skuša odgovoriti na potrebe starajoče se populacije s pomočjo tehnoloških inovacij. Raziskovanje v gerontotehnologiji vključuje: identifikacijo potreb starajoče se populacije, zasnovo inovativnih proizvodov z

namenom pospeševanja neodvisnosti posameznika pri opravljanju življenjskih aktivnosti in aplikacijo novih tehnologij za preventivo bolezni, vzdrževanje zdravja in aktivno preživljanje prostega časa.

V sodobno gerontechnologijo sodijo vsi tehnični pripomočki, ki starejšemu človeku »podaljšajo«, izboljšajo ali celo nadomestijo njegove organe in čutila. S tem mu bistveno povečajo kakovost življenja, pripomorejo k aktivnemu in zdravemu staranju in večji samostojnosti. To so pripomočki za hojo (npr. bergle, hoduljice, invalidski vozički), medicinsko-tehnični pripomočki (npr. očala, slušni aparati, zobne proteze), najhitreje pa se razvijajo različni elektronski ter informacijsko-komunikacijski pripomočki in sistemi (npr. rdeči gumb, opozorilni sistemi na prenosnih telefonih, informacijske mreže). Gerontechnologija se v zadnjem času vse bolj usmerja v prilagajanje okolja, ki je starostnikom čim bolj po meri (pametni domovi).

Gerontechnologija starostnikom lajša življenje in jim omogoča dlje časa trajajočo samostojnost v njihovem domačem okolju. Z naraščanjem števila starih ljudi se za gerontechnologijo ustvarja tržna niša, kar spodbuja njen nagel razvoj.

Tina Lipar

ŽIVLJENJSKA OBDOBJA

angleško: *stage of life*

nemško: *der Lebensabschnitt*

špansko: *las etapas de la vida*

Življenjska ali starostna obdobja so deli v poteku celovitega človekovega življenja, ki imajo značilne razvojne potrebe in možnosti.

Jeziki vseh kultur razločujejo v poteku človeškega življenja od spočetja do smrti tri večja razvojna obdobja: mladost, srednja leta in starost. Sodobna razvojna psihologija, sociologija, biologija, antropologija in druge znanosti so tej življenjski izkušnji dodale številna pomembna spoznanja, ki pomagajo razumeti človekov